1997.a. rahvusvaheline matemaatikaolümpiaad

Mar del Plata (Argentiina), 24.–25. juulil 1997

Esimene päev

1. Tasandi täisarvuliste koordinaatidega punktid on ühikruutude tippudeks. Ruudud on värvitud vaheldumisi mustaks ja valgeks (nagu malelaual).

   Mistahes positiivsete täisarvude paari m, n korral vaatleme täisnurkset kolmnurka, mille tipud on täisarvuliste koordinaatidega ning mille kaatetid pikkustega m ja n paiknevad piki ruutude servi. Olgu S_1 sellise kolmnurga musta osa kogupindala ja S_2 selle valge osa kogupindala ning olgu $f(m,n) = |S_1 - S_2|$.

   (a) Leia $f(m,n)$ väärtused kõigi selliste positiivsete täisarvude m ja n korral, mis on mõlemad paaris või mõlemad paaritud.

   (b) Tõesta, et $f(m,n) \leqslant \dfrac{1}{2}\max(m,n)$ mistahes m ja n korral.

   (c) Tõesta, et ei leidu niisugust konstanti C, et $f(m,n) < C$ mistahes m ja n korral.

2. Olgu nurk $\angle A$ vähim kolmnurgas ABC. Punktid B ja C jaotavad selle kolmnurga ümberringjoone kaheks kaareks. Olgu U sisepunkt sellel punktide B ja C vahelisel kaarel, mis ei sisalda punkti A.

   Lõikude AB ja AC keskristsirged lõikavad sirget AU vastavalt punktides V ja W. Sirged BV ja CW lõikuvad punktis T. Tõesta, et $|AU| = |TB| + |TC|$.

3. Olgu $x_1, x_2, \ldots, x_n$ sellised reaalarvud, et $|x_1 + x_2 + \ldots + x_n| = 1$ ja $|x_i| \leqslant \dfrac{n+1}{2}$ iga $i = 1, 2, \ldots, n$ korral. Tõesta, et leidub arvude $x_1, x_2, \ldots, x_n$ niisugune ümberjärjestus $y_1, y_2, \ldots, y_n$, mille korral $|y_1 + 2y_2 + \ldots + ny_n| \leqslant \dfrac{n+1}{2}$.

1997.a. rahvusvaheline matemaatikaolümpiaad

Mar del Plata (Argentiina), 24.–25. juulil 1997

Teine päev

4. Nimetame $n \times n$ maatriksit (ruudukujulist arvutabelit), mille elemendid kuuluvad hulka $S = \{1, 2, \ldots, 2n-1\}$, *hõbedaseks* maatriksiks, kui iga $i = 1, 2, \ldots, n$ korral sisaldab selle i-nes rida ja i-nes veerg kokku kõik hulga S elemendid. Tõesta, et
   (a) $n = 1997$ korral ei leidu ühtki hõbedast maatriksit;
   (b) hõbedased maatriksid leiduvad lõpmata paljude n väärtuste korral.

5. Leia kõik täisarvupaarid (a, b), kus $a \geqslant 1$, $b \geqslant 1$, mis rahuldavad võrrandit $a^{b^2} = b^a$.

6. Tähistagu $f(n)$ erinevate võimaluste arvu positiivse täisarvu n esitamiseks arvu 2 mittenegatiivsete täisarvuliste astendajatega astmete summana. Esitusi, mis erinevad üksteisest ainult liidetavate järjekorra poolest, me seejuures ei erista. Näiteks $f(4) = 4$, sest arvu 4 saab esitada järgmisel neljal viisil: 4; $2+2$; $2+1+1$; $1+1+1+1$.

   Tõesta, et iga täisarvu $n \geqslant 3$ korral $2^{\frac{n^2}{4}} < f(2^n) < 2^{\frac{n^2}{2}}$.